

משפיע ישועה

דרושים יקרים ורעיונות נפלאים בפרשת השבוע ובענייני דיומא
מגזי אוצרותיו הברוכים של בש"ת מורנו הגה"צ
רבי יהושע נתן פייפער שליט"א
אב"ד קהל ברכת מנחם – קראקא

פנחס תשפ"ו - גיליון ל"ו

פרידה שהיא שלום

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יז)

רעיון יפה הביא הרה"ק בעל 'דברי ישראל' ממודיץ זי"ע (כללי אורייתא' אות ג) בשם אביו הרה"ק רבי שמואל אליהו מזאווילין זי"ע על מאמר חז"ל (ויק"ר ט, ט) "גדול השלום, ששם הגדול שנכתב בקדושה אמר הקב"ה ימחה בשביל השלום", שבפשוטו יש להבין באמת איך יתכן שיסכים הקב"ה למחות את שמו הקדוש בשביל השלום, הרי כמה פעמים נעשה על ידי זה פירוד? אלא נשמע מכאן שלפעמים הפירוד הוא השלום, ודברי פי חכם חן.

בהגהה שם הביא לציין שכן הוא דברי בעל הטורים (בראשית יג, יא) על הפסוק שם "ויפרדו איש מעל אחיו אברם" וזה לשונו: "סופי תיבות שלום, לומר, כדי לעשות שלום נתפרדו".

על פי זה נוכל להמתיק ולומר כי לזה אמר הכתוב אצל פנחס "הנני נותן לו את בריתי שלום", שלא יחשוב האדם המקנא קנאת ה' צבאות והעושה מעשה פנחס, אשר כי אמנם נכון ואמת הדבר שצריכים לקנאות למען שמו באהבה, אבל מאידך הרי מעשה הקנאות עלולה לגרום מחלוקת בישראל ופירוד על ידי יתפרדו כל פועלי און, ואולי כדאי למנוע מחלוקת ולעמוד מן הצד בלי לקנא קנאת ד' צבאות?

לזה אמר הכתוב אחרי שפנחס הפריד פועלי און וקינא את קנאת ד' כראוי וכנכון, לא זו בלבד שאינו נקרא בעל מחלוקת, אלא אדרבה שכרו יהיה "הנני נותן לו בריתי שלום", כי למדנו כבר שלפעמים הפירוד הוא הוא השלום, "ויפרדו איש מעל אחיו אברם", סופי תיבות שלו"ם.

✠

למוחל עוונות ביום ברית

הנני נתן לו את בריתי שלום.

הנה ידועים דברי המדרש שאמר הקב"ה לאלהיו מלאך הברית, שיהא נוכח בכל ברית מילה ומפורסם הוא שבשעה שבה אלהיו לברית נמחלים עוונות המשתתפים.

דבר זה מובא בספר 'בני יששכר' (תשרי מאמר ד דרוש ב אות ז) וז"ל:

"והנה לשמע און שמעתי שיש מדרש חז"ל [על פי הדברים שאמרו בזוהר (ח"א דר"ט): על שאלהיו אמר "קנא קנאתי" וכו' כי עזבו בריתך", אמר לו הקב"ה על שאמר 'עזבו בריתך' יצטרך הוא להיות אצל כל ברית מילה ויבוא להעיד שישראל שומרים הברית], שאמר אליהו רבש"ע כיון שמידתי שאני מקנא ולא אוכל לסבול חטא ועוון, פן יהיה אבי הבן המכניס לברית בעל עבירה ולא אוכל לסבול, השיב לו הקב"ה הנה אכפר לו עונותיו. אמר עוד אליהו, פן יהיו הבעל ברית והמוהל בעלי עבירות, והשיב הש"י אכפר להם גם כן. אמר עוד, פן יהיו העומדים שם בעלי עבירות, והשיב הש"י שיכפר לכל

העומדים בברית.

מסיים ה'בני יששכר' וכותב שם: "כך שמעתי שיש באיזה מדרש ולא ראיתיו, אבל ראיתי בספר אחד כתב ג"כ ששמע בשם המדרש, שכל העומדים אצל כסא של אליהו מתכפרין עוונותיו".

מדרש זה הובא בספר 'אגרא דפרקא' (אות קמו) בזה"ל: "נאמר לי משם קדוש ישראל ה"ה הרב הקדוש מוה"ר שלמה מקארלין זצלה"ה הי"ד (יא"צ בשבוע הבא כ"ב תמוז), שאמר בשם המדרש שהקב"ה הבטיח לאלהיו שימחול עוונותיהם של העומדים שם בשעת הברית".

הוסיף שם ב'אגרא דפרקא' שזה מרומז בפסוקי התורה הנאמרים אצל פנחס הוא אליהו: "תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", כי הואיל ומידתו קנאה והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, על ידי זה גורם הכפרה לישראל.

שוב ראיתי שכתב הגאון רבי עקיבא יוסף שלעזינגער זצ"ל בשם חותנו הגה"ק רבי הילל מקאלאמיא זי"ע לפרש סמיכות פסוקי התורה לפי מדרש זה, וזה לשונו:

וסלחת לעוונותינו ולחטאתינו ונחלתנו וגו', ויאמר הנה אנכי כורת ברית וגו' (שמות לד, ט-י). פירש מו"ח הג' נ"י הסמיכות על פי מה דאיתא במדרש [עייין 'מדרש פנחס' להרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע], כשהקב"ה אמר לאלהיו ז"ל שיהיה על ברית מילה לא רצה, והבטיח לו הקב"ה שימחול בזה העוונות של הבעל ברית המוהל והסנדק, ולא רצה עד שהבטיח לו הקב"ה שימחול עוונות העומדים על גבו, וזה סמך "וסלחת לעוונותינו", על ידי "הנה אנכי כורת ברית".

עדיין עושים בשמחה

והנה, כבר הפליגו חז"ל בגודל השמחה בשעת ברית מילה, כמו שאמרו (שבת קל). שמצוות מילה מקיימים מתוך שמחה, וכל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה, דכתיב (תהלים קיט, קסב) "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב", עדיין עושים אותה בשמחה.

מעתה נוכל להבין את עומק הסיבה לשמחה מה זו עושה, כי הנה העיקר הגורם לעצבות שבאדם הוא מחמת העבירות שבידו, שהם מביאים עיצבון פנימי לנפש האדם ומונעים אותו מהשמחה האמיתית, שמחה הפנימית.

וכבר אמר פעם הגאון רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל לבאר למה ילדים תמיד שמחים? כי הם טהורים עדיין ואין להם חטא, ואדם טהור הוא בשמחה תמיד.

לכן בשעה שאלהיו הנביא בא ומכפר על עוונות ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם, תיכף מתמלאים בשמחה ועושים אותה בשמחה, ששים ושמחים

זוהי גם סיבת השמחה שמרגיש כל אדם במוצאי יום הכיפורים, כי אחרי כל עבודת היום הקדוש והנורא, ודברי הצומות וזעקתם, בטוחים אנו בזאת שנמחל לנו כל עונותינו, ומי שנקי מעבירות שבידו הוא השמח באמת, וכן מכריז הפסוק (קהלת ט, ז):

לך אכול בשמחה לחמריך כי כבר רצה אלוקים את מעשיך.

משוש כל הארץ

ירושלים העיר הקודש והמקדש היתה משוש כל הארץ, כדכתיב (איכה ב, טו) "הזאת העיר שיאמרו כלילת יופי משוש כל הארץ".

העיר ירושלים גרמה שמחה לכל האדם, כשכל מי שרואה אותה היה שמח, דאמר רבי חייא מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, וזהו שנאמר "משוש כל הארץ" (זוהר חדש ויצא ס"ט).

להבין את פשר השמחה שבירושלים נוכל לומר, כי הנה על הפסוק (ישעי' א, כא) "צדק ילין בה", כתב במדרש (במדב"ר כא, כא; שהש"ר א' ו) שלעולם לא לן אדם בירושלים ובידו עוון, לפי שתמיד של שחר מכפר על עבירות שנעשו בלילה, ותמיד של בין הערבים מכפר על עבירות שנעשו ביום, כמה שנאמר (שמות כט, לט) "את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים".

והנה כמו שנתבאר, הרי הדאגה והאנחה באים מהעבירות של אדם, שנעשו הקליפות ממנו והם שורים עליו ומביאים אותו לידי עצבות, ולכן בירושלים שמכפר התמיד תדיר על יושביה, לא היתה אף פעם עצבות, וזהו שנאמר

על פי זה ראיתי מפרשים את הפסוק (תהלים מח, ג) "יפה נוף משוש כל הארץ, הר ציון ירכתי צפון", למה נקרא 'משוש כל הארץ', לכן אמר 'הר ציון' זהו בית המקדש, 'ירכתי צפון', אלו הקרבנות שנשחטים בצפון, כיון שהקרבנות מכפרים על האדם הרי הוא בשמחה תמיד.

כן איתא במדרש (שחר טוב מ"ח) "יפה נוף משוש כל הארץ" - מהו יפה נוף, שהכל מייפין לה היופי שלא היתה כמותה. ובמה היתה משוש שהיתה משמחת כל הארץ? היה אדם עובר עבירה, היה דואג בלבו ולבו שח עליו, היה הולך לירושלים מקריב קרבן ומתכפר לו, ולבו שמח עליו, ויוצא משם שמח.

ומעונתו בציון

מעתה בא נבוא ברינה להבין היטב ציווי הפסוק של מצוות "ושמחת בחגך" בחג הסוכות, כי ענין שמחת חג הסוכות מיד אחרי יום הכיפורים הוא מכיוון שהתכפרו לנו כל חטאתינו ונקיים אנו מכל שמץ ותיעוב ולכלוך, שפיר שרויים אנו בשמחה עילאה, לישוב בצילא דמהימנותא בצילא דקודשא בריך היא ולהתענג על ה'.

מה עמקו מחשבותיו של דוד המלך נעים זמירות ישראל בפסוק (תהלים עו, ג) "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון", כי הרי השמחה בחג הסוכות היא משום כפרת העוונות, וזהו השמחה השוררת בציון הר הקודש בזמן שבית המקדש היה קיים, שמעולם לא לן אדם ועוון בידו כי קרבנות התמיד כיפרו עליהם.

זוהי השייכות של "ויהי בשלם סוכו" - מי שמקיים מצוות סוכה בשלימות ואוכל בשמחה לחמו כי כבר רצה אלוקים את מעשיו, הרי הוא, כמי ש"מעונתו בציון" שהוא משוש כל הארץ.

ישועות מלכו

ג'צ' אש קודש משולחנם הגבוה של גדולי הדור וצדיקי אמת לרגל יומי דהילולא רבה

האדם בדרך ארץ וכוונתו להוסיף בזה עבודת ה', נחשב לו הכל לעבודת ה' וכאילו לא עצר מלכת.

זבולון ויששכר שהם אחד

בספר 'חוסן יהושע' להגאון רבי יהושע העליר זצ"ל מגיד מישירים בוילנה (מאמר ב פרק ה) כתב לחדש עוד יותר מזה, שאדם שקובע לעצמו שעות ללימוד ושעות למסחר, הריהו מקיים בזה שותפות יששכר וזבולון עם עצמו, כי היות ובלי עיסוקו בשעות העסק לא יתקיים לימודו בשעות שקבע ללימוד, הרי הוא נוטל שכר של זבולון על השעות שמתעסק בהן.

לחיבת הדברים נביא את לשונו הזהב:

"גדולה תורה שהעוסק בה מעלה גם שעות מסחרו לעבודת ה"ת, כי אם לא יעסוק במשא ומתן לא ירוויח לחם חוקו, ולא יתנהו הכרח סיפוקו לעסוק בתורה, והינהו מקיים בעצמו "שמח זבולון בצאתך" בשעה שעוסק במשא ומתן, ויששכר באהלך" בשעה שעוסק בדברי תורה,

כך גם בספרו 'מאיר עיני ישראל' (ח"ד עמ' קלו) הביא עוד הוכחה לזה, מהא דמצינו בכמה דוכתי בדברי חז"ל (שבת ל. על דוד המלך: מועד קטן כח. על רב חסדא) שמלאך המוות לא היה יכול להמית תלמיד חכם בעת עסקו בתורה עד שהפסיקו, וקשה למה לא נטל את נשמתו בשעת האכילה והשינה? אלא על כרחך מוכח שנחשבים גם האכילה והשינה ושאר צרכי הגשמיים של התלמיד-חכם כמי שעוסק בתורה גם בשעה זו.

יתירה על כך מוסיף מרן ה'חפץ חיים' חידוש נפלא בספרו הנ"ל 'שם עולם' (פרק טז) שהזבולון יקבל שכר גם על עמלו במלאכתו הגשמית, מאחר וכל עמלו הוא למען יוכל להספיק צרכי היששכר ישב באהלה של תורה, על כן גם עמלו נחשב

עמל ומקבל שכר

רבנו ה'אור החיים' הקדוש זי"ע (יא"צ השבוע ט"ו תמוז) מחדש לנו חידוש נפלא בספרו 'חפץ ה' (ברכות כח:) בכותבו לפרש תפילתו של התנא רבי נחוניא בן הקנה, "אני עמל ומקבל שכר", וזה לשונו: "פירוש, לא מיבעיא מה שאני עוסק בתורה, אלא אפילו העמל, היינו כשאני עוסק בענייני העולם הזה כדי להרוויח מה לאכול ומה לשתות, יש לו שכר עליו".

מדבריו היקרים למדנו חידוש גדול שהאדם מקבל שכר אף על עבודתו על המחיה ועל הכלכלה כדי לפרנס את עצמו ואת בני משפחתו, כפי שאמר רבי נחוניא בן הקנה שהוא מקבל שכר על העמל הגשמי.

והנה מצינו להגה"ק בעל 'חפץ חיים' זי"ע שכתב זאת להלכה בספרו 'שם עולם' (שער שמירת השבת פרק ה), על מה שאמרו חז"ל (שבת ה.) שאם עמד לכתף נחשב הכל כהילוך, שהוא הדין כשעוסק

כי גם באדם אחד הדין כך, ועל ידי עסקו בתורה בשעה הקבועה לו, מוצא בזה כל עתות זמני עסקיו נחשבים לו לטובה, כי גם המה יעזרו בעדו למנוחת נפשו לתורה ולתעודה להשכיל ולהיטיב".

לא ראה עמל' ישראל

והנה יש לומר, שהרי רבנו ה'אור החיים' הק' זי"ע יש לו ראייה נפלא ליסוד זה מהא דאמר רבי נחוניא

בן הקנה "אני עמל ומקבל שכר", כי ה'אור החיים' הק' לשיטתו אי אפשר לו ללמוד ש"אני עמל" הכוונה לעמלות בתורה ומקבלים על זה שכר, שהרי הוא גופיה כתב בחיבורו 'אור החיים' לפרש הפסוק בפרשת בלק (במדבר כג, כא) "וְלֹא רָאָה עֹמֵל בְּיִשְׂרָאֵל", שצדיקים אינם מרגישים עמל בתורה ומצוות כלל, ואדרבה זה מחייה אותם.

זה לשון קודשו שם: "נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה אינם

מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרווה וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה".

על כן אתי שפיר שרבנו ה'אור החיים' הק' פירש את הכוונה "אני עמל" לעמל הפרנסה, כי על עמל התורה אינו ראוי לקבל שכר כי אין לו בכלל עמל מעצם יגיעת התורה, שהרי הוא כאדם המרווה וכאדם המשתעשע לרוב חשקו בתורה.

תיוושע מאלוקי השמים

רבנו ה'אור החיים' הק' זי"ע בסוף ספרו כתב: "בפירושי תשים בינותיך, במראה מקום תן עיניים ויאירו דברי באור החיים, ואז תיוושע מאלוקי השמים ברוב עושר ושנות חיים, ברכות יחולו על ראשך כאשר תאווה גם נפשך".

הגה"ק רבי חיים פאלאג'י זי"ע כתב בשם הגה"ק הרב חיד"א זי"ע בספרו 'שם הגדולים', שראה בצרות פולין שנגלה בהקיץ רבינו מהר"מ אלשיך זי"ע לחכם אחד להצילו מתוך ההפיכה, מחמת שהיה לומד תמיד דרשותיו. הוסיף על זה הגר"ח פאלאג'י: "ומעין כיוצא בזה נגלה אלי בחלום על ספר 'אור החיים' להרה"ק מוהר"ח בן עטר זי"ע" (כף החיים' סימן לא אוח נה).

כן ידוע שהרבה נושעו בדבר ישועה ורחמים בעבור שלמדו או שקיבלו על עצמם ללמוד את הספר הקדוש 'אור החיים', כמו שכתב בעצמו שהוא מסוגל לישועה, וכמו שנתגלה להגר"ח פאלאג'י בחלום הלילה.

ויקרא בשמו: חיים ישראל

רק כדי לשבר את האוזן על עזוז נפלאות הקבלה הטובה של לימוד ה'אור החיים' הק' מידי שבוע בקביעות, נביא אחד מני אלף שלא ללמוד על עצמו יצא כי אם ללמד על הכלל כולו יצא:

בחודש ניסן שנת תשמ"ד נפטר בירושלים עיה"ק יהודי של צורה, תלמיד חכם מופלג וגבאי צדקה גדול, שכל ימיו היו קודש לתורה וחסד. שמו היה הגה"ח רבי חיים ישראל הלטובסקי זצ"ל, מחשובי חסידי קרלין. מי שאחר מיטתו הלך הרבי הקדוש מלעלוב רבי משה מרדכי זי"ע ואמר לכולם: "זו אבידה לתורה, התורה מתאבלת עכשיו".

זכה רבי חיים ישראל והקים משפחה ענפה ומפוארת. חתנו הגדול היה כ"ק האדמו"ר מפינסק קארלין זצוק"ל בעל ה'אורחות אהרן'. בחצר הקודש פינסק קארלין ובעוד משפחות חסידיות ירושלמיות, חיים היום הרבה ילדים הנושאים את שמו של רבי חיים ישראל, אבל לא רבים יודעים ששמו המקורי של היהודי הגדול הזה היה 'ישראל', ואת השם 'חיים' הוסיף לו אביו על שמו של רבנו ה'אור החיים' הקדוש, וכך היה מעשה:

האבא, רבי יהושע העשיל הלטובסקי ישב בביתו ולגנד עיניו הלך בנו ישראל'ק הקטן ודעך כמו נר. הרופא הגדול שבא לראות את הילד כבר היה מיואש לגמרי. "מבחנתני", כך הפטיר ביבושת, "תוכלו כבר להוריד את הילד הגוסס מהמיטה ולהניחו על הארץ כאילו מת כבר".

מחלה קשה השתוללה בירושלים של אז ועשתה שמות בבית משפחת הלטובסקי. אחיו ואחיותיו של ישראל'ק כבר נפטרו, וכעת ממתנים בחרדה לראות מה יהיה עם הילד הנותר לפליטה, ד' ירחם.

האבא, איש חסיד ותלמיד חכם מפורסם, לא איבד זמן. תוך רגעים ספורים עמד על ציון קדשו של רבנו ה'אור החיים' הקדוש זי"ע בהר הזיתים. הוא נצמד אל הציון כולו רוטט מבכי, מבקש מהקדוש ברוך

הוא בזכות הצדיק רפואה עבור בנו היחיד שנשאר לו עלי אדמות, ובליבו גמלה ההחלטה:

"אני מוסיף את שמו של הצדיק ה'אור החיים' הקדוש לשמו של בני, ואני גם מקבל על עצמי להגות מידי שבוע בתורתו של ה'אור החיים' הקדוש ויהיה זה לרפואה שלימה עבור בני - רפואה מעל דרך הטבע לבן המוטל גוסס כאבן שאין לה הופכין".

רבי יהושע העשיל התנער ממקומו והחיש פעמיו לכיוון הבית אותו עזב כשהוא עטוף בתוגה וביגון. הוא נכנס לתוך הבית ועיניו נקרעו לרווחה.

ישראל'ק, עכשיו כבר 'חיים ישראל', ישב על מיטתו וביקש מים. מאותו רגע התחולל שינוי מדהים במצבו. הילד הלך והבריא, ולימים היה לצדיק המפורסם ובעל הצדקה רבי חיים ישראל הלטובסקי, שהאיר את העולם בתורתו ובצדקותיו שחילק לעניי ירושלים.

מתניתא דמר מתנינא

הנה לנו תוצאות חיי"ם מקריאת שם אחרי ה'אור החיים' הק' ומקבלה טובה להגות בתורתו בקביעות מידי שבוע בשבוע.

ולמעשה, יסוד זה כבר מצינו בדברי חז"ל (בבא מציעא פה:): הסיפור הנפלא על אמורא שהביט על כסאו של רבי חייא בעולם האמת והתעורר ל"ע, וכשהלך על קברו של רבי חייא ביקש והתפלל בלשון זו "מתנייתא דמר מתנינא" (את אמרותיו של רבי חייא אני שונה ולומד), "ואתסאי" (ונרפא מעוורוני).

מסביר זאת להפליא ובמתיקות הגה"ק ה'בן איש חי' זי"ע בספרו 'בן יהודע' (שם):

"נראה לי בס"ד, בא בזה בטענה חשובה, כי האומרים דבר הלכה משמו שפתותיו דובבות בקבר (יבמות זז, ו) ופירש"י (בכורות לא:): "שיש לו הנאה מכך מפני שנראה שהוא חי בהיות שפתותיו דובבות", וידוע שאמרו רבותינו ז"ל סומא חשיב כמת, ולפי זה הוא מבקש ברפואת עיניו חיים לעצמו, ולכן כיון ד'מתנייתא דמר מתנינא' בזה יהיו שפתותיו דובבות, ונמצא אני עושה דבר שהוא חיים לגופך במערה, על כן בדין הוא שגם אתה תתפלל לתת לי חיים ברפואתי, ואתסי בטענה זו", עכ"ל.

רואים מכאן דבר נפלא ביותר: כשלומדים מימרא של צדיק גורמים לו חיות ממש ויש לו הנאה מכך, ובזכות זו אנו יכולים לחזור ולבקש ממנו שייתן לנו חיים במידה כנגד מידה, כפי שראינו כאן אצל רבי חייא שנרפא ממחלתו על ידי הלימוד בתורתו, הרי שעל ידי שלומדים מאמרו של הצדיק יש לו את הכוח והעוז לבקש שיוושעו בזכותו.

מי לנו גדול מהגה"ק רבי מאיר אריק זי"ע שקבע בכל שבוע ללמוד את פירושו של רבנו ה'אור החיים' הק' על הפרשה מרישא ועד גמירא, והעיד על עצמו שבפעם הראשונה שגמר ללמוד את דברי ה'אור החיים' מידי שבוע בשבוע, הרגיש שנהפך לאיש אחר. (הובא בס' 'המאיר לעולם' עמ' נג).

תורתו מגן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדנו

הוי מתלמידיו של אהרן

במשנה (אבות א, יב) נאמר:

הוי מתלמידיו של אהרן - אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

יסוד גדול מלמדת אותנו המשנה בדרכי עבודת ה'. אין די בכך שהאדם יהיה עובד ה' לעצמו בלבד, אלא עליו להיות מתלמידיו של אהרן הכהן - אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

אהרן הכהן לא הסתפק בכך שהיה כהן גדול, איש קדוש העומד לפני ה', אלא מסר נפשו לקרב רחוקים ולהשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם שבשמים. כוחו הגדול היה אהבת הבריות - אהבה שאינה תלויה בדבר, אוהב את הבריות, אהבה גם לאלו הרחוקים מתורה ומצוות, ומקרבן לתורה.

זוהי המעלה הגדולה ביותר: לא רק לאהוב צדיקים ותלמידי חכמים, אלא לאהוב את הבריות - גם כשאין רואים בהם עדיין מעלה גלויה, ולקרבן לתורה מתוך אהבה וחיבה.

על מעלה זו נאמר (ירמ' טו, יט) שכר מיוחדת משמאי: **אם תוציא יקר מזולל - כפי תהיה.** פירש רש"י: אם תוציא אדם הגון מאדם רשע ותשיבנו למוטב - "כפי תהיה", יהיו דבריך חשובים לפני כשלי, עד שתהא גזירתך מתקיימת.

חז"ל מלמדים אותנו כי מי שזוכה לקרב נשמות רחוקות ולהעלותן ממקום נמוך למקום קדוש, הרי הוא נעשה שותף למעשה בראשית, כביכול, ודבריו מתקבלים לפני המקום.

כן אמרו חז"ל (בבא מציעא פה.) שהפסוק **"אם תוציא יקר מזולל"** מדבר על המלמד תורה לבן עם הארץ, שזכותו גדולה עד מאד, כי אין לך דבר חשוב יותר מהעמדת תלמידים והחזרת נשמות למקור חיותן.

כפי תהיה

כשהחל הרה"ק בעל 'קדושת ציון' מבאבוב זי"ע להנהיג את העדה, קיבץ וריבץ פעלים לתורה בכל מאמצי כח, הקים ישיבות ומרנן ורבנן שילמדו תורה עם בחורי חמד, כי בעת ההוא התפשטה ירידה גדולה ביהדות אצל הדור הצעיר, והוא בחכמתו קיבץ תלמידים וחיזקם והעמידם בדרך התורה והחסידות.

מסופר, כי בליל הסדר היו מסובים סביב שולחנו מאות רבות של בחורים, אבל בערב פסח כמעט

מילין יקרין מתוך השיעורים על פרקי אבות

בגלל אבות תושיע

שהוא גוזר והקב"ה מקיים, והכל נהיה בדברו.

והוא יהיה לך לפה

משה רבינו ע"ה היה בבחינת עובד את ה' ולומד תורה לשמה, היה כשותה מים לצמאו - שכל מגמתו היתה לקבל תורה ולקיימה כדי לעשות רצון קונו בשלמות.

לכן אמר לו הקב"ה: אני שולח אותך אל פרעה ולא תפחד ממנו, כי בכוחך לחולל מופתים, את אותותי אשר אשים בם וידעו מצרים כי אני ה', והבטיח לו השי"ת **"ואנכי אהיה עם פיד"**, כי מאחר שתורתו היתה לשם שמים בתכלית הטהרה, לכן יש לו הכח של שהכל נהיה בדברו.

כאשר משה סירב, כי בענוותנותו לא חשב את עצמו בדרגה כזו להיות צדיק גוזר והקב"ה מקיים, אמר לו: **"ואהרן אחיך יהיה לך לפה"** - אהרן הכהן שהיה בבחינת **'בורא נפשות רבות'** עוסק ביצירת נפשות, בהחייאת לבבות, בהשבת רחוקים תחת כנפי השכינה אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ולכן יש לו הכח של 'כפי תהיה' וזהו והוא יהיה לך לפה.

תורה יבקשו מפיהו

זהו שנאמר (מלאכי ב, ז) **"כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו"**.

תפקידו של הכהן המנהיג את ישראל אינו רק ללמד תורה, אלא להיות מקור חיים לנשמות רבות, לחזק לבבות שבורים, לקרב רחוקים ולהנעים להם אור התורה, עד שיזכו להתענג מזיו השכינה.

על ידי כך שתורה יבקשו 'מפיהו', מתקיים בו הכתוב: **'כפי תהיה'**, כי מי שמוציא יקר מזולל ומעלה נשמות ממקום של ריחוק למקום של קדושה, זוכה שסייעתא דשמיא מיוחדת מלווה אותו בכל דרכיו.

מסקנת הדברים:

הוי מתלמידיו של אהרן - לא רק ללמוד תורה, אלא להעמיד תלמידים: לא רק לקבל אור, אלא להדליק אורות; לא רק לשתות מים לצמא, ללמוד ולהתרומם בעצמו, אלא להיות בבחינת 'בורא נפשות רבות'.

כי המעמיד נפשות זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת.

שלא היה שם סיום בכורים, כי לא עלינו הרבה אנשים אחרי שבנם הראשון והבכור סטה ונתרחק מדרך הישרה, כבר שלחו את בניהם אחריהם לבאבוב, שיקבלו חינוך חם וטוב לה' ולתורתו, לחסות תחת כנפי השכינה ונמשכו ונתקברו מתוך אהבת אמת.

כדרך החסידים, החלו לספר סיפורי מופתים שחולל הרבי ובעיני כמה היה הדבר לתמיהה, הן הרבי ה'קדושת ציון' הוא איש מורם מעם ומחזיק ישיבות, מנהל שולחנות ועורך את הימים טובים בשלהבת אש קודש, אבל עד כדי לספר מופתים ממנו? הרי לא היה ידוע כאיש מופת.

אמר אז הגאון רבי שמואל פיהרער זצ"ל הי"ד רבה של קראסני:

אם יספרו על צדיק מופתים ונפלאות - אפשר להאמין ואפשר שלא; אך אם יספרו מופתים ונפלאות על מי שהצליח לקרב יהודים לתורה ולהשיב לבם לאביהם שבשמים - בזה ודאי יש להאמין, כמו שנאמר **"אם תוציא יקר מזולל - כפי תהיה"**, כלומר, הקב"ה מבטיח לו: **"כפי תהיה"** - דבריו יהיו בעלי תוקף וכוח, עד כדי יכולת לבטל גזירות, ועוד שתהא גזירתך מתקיימת.

שהכל נהיה בדברו

והנה, גם הצדיק הדבוק בה' באמת ועובד את ה' לשמה, יש לו את הכח של ישראל ממשלותיו, כמו שנאמר (שמואל ב כג, ג) **"מי מושל בי צדיק"**, כי צדיק גוזר והקב"ה מקיים (מועד קטן טז:).

זאת נוכל לרמוז בדברי חז"ל בענין הברכה על המים (ברכות פ"ו מ"ח): השותה מים לצמא מברך **'שהכל נהיה בדברו'**, ורבי טרפון אומר **'בורא נפשות רבות'**.

"השותה מים לצמא" - שלומד תורה המרומת למים (תענית ז.), לשמה, "מברך" - יכול לברך בני אדם ו"הכל נהיה בדברו", שמה שגוזר בדיבורו, הקב"ה מקיים.

בא רבי טרפון להוסיף, שלא רק הצדיק הדבוק בבוראו לשמה יש לו כח זה שהכל נהיה בדברו, אלא אף "הבורא נפשות רבות", היינו מי שעושה נפשות לבוראו, על דרך (בראשית יב, ה) **"ואת הנפש אשר עשו בחרן"**, שקירבם והכניסם תחת כנפי השכינה, גם לצדיק כזה יש הכח של "כפי תהיה"